

Dundadziņnieks

Dundagas pagasta padomes izdevums

Nr. 2 2001. gada decembris

Redaktora ziņa

Ceļā uz baltajiem Ziemassvētkiem

Protams, gribas baltus Ziemassvētkus — gan lieliem, gan maziem. Un gaidīšanas laikā mēs katrs tāds topam. Pareizāk sakot, nekļūstot bērnišķīgi atvērti un bērnišķīgi dabiski kā bērni, nepazaudējot uzvalkos, kaklasaitēs, svarīgos darījumos un svinīgās sejas iestīvināto pārno-pietno uztveri, uz Ziemassvētku brīnumu grūti cerēt. Ir jānokrīt no saviem augstumiem — pa lielāku daļu pašizgudrotiem augstumiem —, ir pamatīgi jānobumsās, lai apstātos un atjēgtos.

Šajā numurā atradīsiet Haralda Anzenava un Velgas Eizenbergas novēlējumu svētkos. Tiem pievienojoties, arī man gribas pateikt ne daudz vārdu.

Tik vienkārši un reizē grūti ir saprast, ka mēs uz zemes esam, lai dzīvotu, tas nozīmē — lai sadzīvotu ar sevi un citiem, lai mācītos pieņemt citu atšķirību un galu galā kaut ko no tā iegūtu. Nudien, mēs nevaram dzīvot citādi, kā vien cits citu papildinot.

Varbūt tieši vājais kādreiz atklāj patiesību spēcīgajam, nelaimīgais — laimīgajam. Vecāki papildina bērnus, bet vai ikdienā neaizmirstam, ka notiek arī pretējais? Bērni, mūsu spoguļis, kas stāsta patiesību par mums. Skolotāji papildina skolēnus, priekšnieki — padotos, bet — notiek taču arī otrādi! Gribas saņemties dūšu un teikt, ka manai darbībai te, Dundagā, jēga būs tik ilgi, kamēr ju-

tīšu — es varu papildināt šo vietu un šī vieta var papildināt mani.

Pirms diezgan daudz gadiem Ojārs Vācietis rakstīja, ka dzīve ir nepilns spektrs un ka ikviena uzdevums ir meklēt un likt trūkstošo krāsu klāt. Vai dzīvē iespējams sasniegt pilno spektru? Varbūt arī ne. Bet ceļš uz to ikkatram ir svarīgs šajā, vienīgajā dzīvē. Pilnais spektrs, kā māca fizika, ir baltā krāsa. Un tas ir tieši par Ziemassvētkiem.

Lai mums uzplaukst balti Ziemassvētki, pat ja apkārt pludo tādas peļķes, ka pēc egles gumijas zābakos jābrien!

Mieru, satīcību un klusu prieku visiem!

Alnis Auziņš

Turpmāk vēl?

Simtajās "Lauku Avīzes" ("LA") lasītāju dienās Dundagā 14. decembrī SIA "Lauku Avīze" valdes priekšsēdētājs Viesturs Serdāns lika noprast — šis ir nobeigums ar turpinājumu. Bet sākums arī bija šeit — 1992. gada oktobrī.

Rīta cēlienā skolēni tiek pasākuma labvēļiem no "Lattelekom", atbild uz viesu jautājumiem un pelna piemiņas balvas. Astotie un deviņie apmeklēja psiholoģes Gintas Teivānes nodarbību, bet "LA" literatūras cienītāji bibliotēkā aprauga dzīvu "Ābeļu raganas" autori Birutu Eglīti. Diemžēl paši cieši darba kārtību izplānojuši tā, ka viena tikšanās pārklāj citas. Tā nu katram pašam jāizšķir, kam dot priekšroku — Eglītei, Kazimīram Šļakotam vai Guntim Grūbem... Arī Dundagā gana pazīstamais ASV profesors, lauksaimnieks un ekonomikas vadības lietpratējs Plēsuma kungs pulcē palielu klausītāju pulku. Aigars Zadiņš apliecina — profesora palīdzība dzimtenei ir nesavtīga un ieteiktās metodes — derīgas. Cita lieta — valsts atbalsts... Pats profesors gan bilst, ka viss virzoties uz labo pusi, Zemkopības ministrija strādājot tik labi kā nekad...

Optimistiskā notī ministri, politiķi un speciālisti sāk arī tikšanos ar iedzīvotājiem pilī. Tūlīt zemnieki tikšot pie SAPARD naudas, tūlīt valdīs kārtība vienotā veterinārā dienestā, valsts sparīgi cīnās ar kontrabandu un iedzīvotāju pašu interesēs nesniedz palīdzīgu roku grūtībās nonākušiem mazajiem un vidējiem uzņēmumiem. Jo, raugi, neveiksmēs vari vainot vien pats

Viesturs Serdāns sniedz zelta podu Gunāram Laicānam. Zelts gan jāsaņem pašiem.

sevi. Bet varbūt — palāvību valsts politikai? Un vai tik vienkārši būs iekost SAPARD pīrāgā? Oktobra nogalē LU mācību spēks Juris Benders šo rindu autoram atzina, ka, piemēram, Ances pagastā SAPARD nosacījumiem atbilst viens zemnieks...

Tad savu sāpi izteic Guntis Pīrvits. Pirms gadiem desmit valsts mudināja piensaimniekus sadalīties "pirmreizīnātājos", bet tagad pamāca — grozīties, kā gribat! Uz to finansu ministram Gundaram Bērziņam atbilde gatava:

sadalīšanās sīkās vienībās bijusi aplama, bet tas noticis... pašu zemnieku spiediena dēļ. Tā ka stribiet vien paši savu piena putru! Tūlīt divi citi ministri — Slakteris un Kalvītis — cits caur citu tēvišķi pamāca: jūs, Dundagas piensaimnieki, laikus domājiet, kurai lielajai zivij pievienoties, citādi neizkulsieties!

Te nu Attīstības nodaļas vadītāja Gunta Abaja tieši pajautā, kāds būtu Dundagas ceļš nacionālā raudzījumā. Gundars Bērziņš atbild kā no grāmatas, stāstot par... savu lielisko ganāmpulku. Tas nozīmē vienu — pie mums ir ieradusies īsti politiķi.

Nodarbinātības valsts dienesta direktors Alvis Vītols ir teju vai vienīgais, kurš pavēsta arī ko konkrētu. Valsts turpmāk īpaši rūpēties par invalīdiem, pirmspensijas iedzīvotājiem un 18 — 22 gadīgajiem. Pēdējiem darba devēji bieži izvirza grūti savienojamas prasības — profesionālu izglītību un darba pieredzi. Tāpēc valsts gatava pusgadu maksāt minimālo algu, tā līdzsvarojot jauniešu pieredzes trūkumu. Izklusās gandrīz neticami.

Vēl runā Turlais, Plēsums, Grūbe, Šļakota. Klātesošie citīgi gaida pasākuma virsotni — dāvanu dalīšanu. Par to trūkumu nav jāšūdzas — bibliotēkām tiek kau-

Profesors Juris Plēsums no ASV sarunā ar zemniekiem.

Visvalda Biezbarža foto

Vēl šajā reizē

3 Vilnis Mitlers: «Rodas iespāids, ka projekti veidoti, lai saņemtu no valsts naudu, nevis lai apsaimniekotu liegumus.»

Meža dzīvnieki, raža un mūsu tiesības.

4 Cilvēki un puķes, kas zied Sumburciemā.

5 Cik savā sirdī Adventes laikā esam izdarījuši generāltīrīšanu, izmēzuši skaudību, aprunāšanu, lepnību, lielību, mazus un lielus netikumus, neticību, tik esam sagatavojuši vietu paši savam dzīvības asnam.

Drosmas Greiško sapņu namiņš.

Visi mīļi gaidīti pilī 2001. gada nogalē

- 22. decembrī plkst. 16.00 deju kolektīva «Dun—dang» Ziemassvētku koncerts
- 26. decembrī plkst. 12.00 Ziemassvētku vecītis uz tikšanos ir aicinājis tos bērņus, kas neapmeklēja bērņudārzu un skolu pašdarbības kolektīvu koncerts Priecīgie Ziemassvētki
- 26. decembrī plkst. 16.00 Konkursa «Pagasta sakoptākā sēta» laureātu apbalvošana
- 31. decembrī plkst. 23.45 Jaunā gada sagaidīšana un svētku uguņošana
- 1. janvārī plkst. 00.30 Jaungada balle

Rudīte Baļķīte, kultūras darba organizatore

Kopīgs darbs, kopīgi svētki

Ar lielu prieku,
Spožām zvaigznēm,
Ar skaistu dziesmu,
Labu veselību,
Ar zaļu egles zaru
Pie jums lai Ziemassvētki nāk!

Pils saime

Ne katra pašvaldība ir bagāta ar tik daudzām kultūras un kultūrizglītojošām iestādēm kā mūsējā — Mākslas un mūzikas skola, bibliotēka, Kubalu skola — muzejs, tautas nams, pils. Katra iestāde ikdienā veic savu darbu. No oktobra tautas nama funkcijas ir pārņēmusi pils, valsts svētkus un citus pašvaldības pasūtītos pasākumus tagad rīko kultūras darba organizatore Rudīte Baļķīte. Ikviens, kurš kaut reizi mūžā ir vadījis vai rīkojis kādu kultūras pasākumu, zinās, ka tas nav viena cilvēka darbs. Pilī darbojas visa pagasta pašdarbība — koris, deju kolektīvs, sieviešu vokālais ansamblis, bērnu popgrupa, aktiermeistariņas pulciņš, tāpēc nav šaubu, ka gaidāmi daudzi interesanti pasākumi.

Pagājis novembris ar Lāčplēša dienu un valsts svētku norisēm. Kad iznāks decembra «Dundadziņnieks», pilī jau būs notikuši vairāki pasākumi un izstādes.

Jau 29. novembrī atklājām floristikas izstādi. Paldies Lilijai Gleglu, Marutai Šulcai, Anitai Šulcai un pārējām meitenēm par jauko ideju un brīnišķīgajiem darbiem! Izstādes rīkotājas saņēmušas daudzās pateicības, un bieži vien mazais, maģiskais vārdiņš «paldies» sniedz daudz lielāku gandarījumu nekā lielas dāvanas un alga. 11. decembrī mēģinājām apvienot Dundagas amatniekus izstādē — Ziemassvētku tirdziņā «Viss pašu rokām». Paldies visiem, kas atsaucās, un piedodiet, ja kādu varbūt neapzinājām. Ceram nākamgad turpināt!

Šogad jauns piedāvājums iestāžu vadītājiem — «Svētku eglīte» jūsu darbinieku bērņiem. Piedāvājam uzvedumu, rotaļas un tikšanos ar Ziemassvētku vecīti. Sīkāka informācija pa tālr. 42093 vai 6460858.

Anda Felša
pils direktore

dze literatūras un kafijas automāti, «LA» pasūtītājiem — pārsteiguma balvas, visveiksmīgākā lasītāja tiek pie zelta simtlatnieka. Šajā ziņā solītais makā iekritis.

Notikumam gūzmas vidū īsai sarunai laiku atraduši divas galvenās personas — «LA» līderis Viesturs Serdāns un mājnieku pašvaldības vadītājs Gunārs Laicāns. Vai nu tas ir ciemiņa labais tonis, vai visdziļākā nopietnība, bet uz visiem pagastveča priekšlikumiem Serdāna kungs piekritoši māj ar galvu. Jā, valstij nav skaidras reģionālās politi-

kas, taisnība, ka «LA» vajadzētu vairāk tai pievērsties, turpmāk lasītāju dienās līdzī būtu jāņem nevis Rīgas kungu, bet gan reģionu līderi, vietējie cilvēki.

Tā nu viens liels pasākums Dundagā aizvadīts. Kāda bija tā lielākā jēga? Varbūt — beidzot skaidrāk saprast — «kas ir kas». Vai tas ir daudz vai maz? Vai tas ir iztērēto līdzekļu vērts? Vai tas ir avīzē jau iepriekš atvēlētās vietas vērts?

Tie ir jautājumi. Un, ja reiz tā, tad dzīve tiešām turpināsies.

Alnis Auziņš

Vēstis

17. novembrī Dundagas pili pagasta iedzīvotāji svinēja Latvijas valsts 83. dzimšanas dienu. Uzrunu teica pagasta padomes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns, koncertēja jaukais koris un jaunie dundadznieki. Atzinību saņēma pagasta labākie ļaudis. Pēc svinīgās daļas notika pašvaldības jaunā izdevuma «Dundadznieks» atvēršana. Vakarā sākās un nākamajā dienā turpinājās balle.

Attīstības nodaļa ir sagatavojusi un pagasta padome ir apstiprinājusi Dundagas pagasta teritorijas plānojumu pirmajā redakcijā. Ar to ikviens pagasta iedzīvotājs var iepazīties Attīstības nodaļā un izteikt savus ierosinājumus.

Konkursā «Sakoņtākā sēta» deviņu dalībnieku vidū 1. vietu ieguva Vilnis Blumbergs (*Grieži*), otro daļiņa Dundagas vidusskola un Specializētais valsts sociālās aprūpes pensionāts. Visus dalībniekus apbalvos 26. decembrī.

26. novembrī sācis darboties **Vairas Kamaras lolojums — jauniešu interešu klubs «Cilvēks kultūrvidē»**. Pirmajā, žurnālistes Gundegas Blumbergas vadītajā nodarbībā Dundagas vidusskolas audzēkņi un skolotāji tikās ar rakstnieci Noru Ikstenu un tulkotāju Maimu Grinbergu. Iecerēts reizi ceturksnī tikties ar literatūras, mākslas, kultūras, sporta un politikas pārstāvjiem, apzināt un sakopt vietējo kultūrvērtību, kā arī divas ekskursijas gadā.

Pagasta bibliotēkāres piedalījušas divos semināros. 21. novembrī dundadznieces iepazīna Laucienes, Balgales un Kūļciema pagasta kolēžu darbu, savukārt 11. decembrī Talsos divus gadus ilgušā konkursa «Talsu novada bibliotēka 20. gadsimtā» vērtējumā 25 dalībnieču saimē par otru labāko atzina Dai-gas Mužellovska pētījumu. Dundaga ir senākā bibliotēka rajonā — pagasta valdē darbojies lasāmgalds jau 1875. gadā.

Slīteres nacionālā parka sabiedrisko attiecību speciāliste Alanda Pūliņa no 17. līdz 25. novembrim Mozambikas galvaspilsētā Maputo piedalījās UNESCO Piekraustes reģionu un mazo salu departamenta seminārā par konfliktiem piekrastē un to risinājumiem, 25 dalībnieku vidū pārstāvēt Latvijai. Braucieni rīkoja LU Vides zinātnes un pārvaldības institūta Piekraustes ilgtspējīgas attīstības katedra, kas darbojas UNESCO.

7. decembrī Talsos septītajā lauksaimnieku gada noslēguma sarīkojumā atzinību izpelnījās daļiņu audzētāji Jānis un Rita Bumbieri, tomātu un ķirbiņu audzētāja Edīte Seipule un Dundagas pagasts kā čaklākais investīciju piesaistītājs rajonā. Par labu darbu uzteica PKS Dundaga un SIA Dundaga.

11. decembrī gadskārtējā Talsu rajona skatuves runas konkursā 54 dalībnieku vidū spēkus izmēģināja astoņi Vairas Kamaras audzēkņi. Simona Bernāne (4. kl.), Hanss Šmits (6. kl.) un Kristiāns Lapiņš (12. kl.) ieguva tiesības februāra beigās piedalīties novada skatē.

IZM un Latvijas jaunatnes sporta centra meistarsacīkstēs pirmo vietu 1990. g. dzimušo zēnu grupā izcīnījuši dundadznieki.

No decembra vecākās speciālistes sociālajā darbā Mārites Jūrcas darba vieta atrodas Veselības un sociālās aprūpes centrā Pils ielā 6, tālr. 42638.

Varas viedoklis

Izpildvara gadu mijā

Saruna ar Dundagas pagasta padomes izpilddirektoru Andri Kojro

— Daudzi vecajā gadā steidz paveikt neiespēto. Vai izpilddirektoram šajā laikā galva nesāp? Kas padarīts, kas nav izdevies?

— Vēl šogad gribam pabeigt tirgus otro kārtu un Attīstības nodaļā izbūvēt tualeti. (Saruna notika 7. decembrī. — *Aut.*) Esam ierīkojuši jaunus apkures katlus Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā. Pārējie būtu ikdienā veicamie darbi.

No rīta pieceļoties, man vispirms rūp, lai būtu nodrošināts dzīvei nepieciešamākais — ūdens, apgaismojums, vasarā — noplāuta zāle, ziemā — darbotos apkure un būtu notīrīts sniegs no ietvēm. Atsevišķas sarunas temats būtu valsts, pagasta un privāto ceļu bojāšana — mežstrādātāji reizēm nerēķinās ne ar ko, nolauž kokus, aizber grāvjus u.tml.

Man kā saimnieciskās dzīves vadītājam vienmēr jāuztraucas — kā saglabāt, kā nosargāt materiālās vērtības pret zādzībām un postīšanu. Kaut vai tāds vienkāršs piemērs — ielu apgaismojuma spuldzīte maksā piecus līdz astoņus latus, nerunājot par pacēlāja izmantošanu un ieskrūvēšanu. Jāpiebilst, ka pagasta centrs ir apgaismots no tumsas iestāšanās vakarā līdz pulksten 23 un no pulksten pieciem līdz ausmai. Ja tautas namā, pili vai skolā notiek kāds pasākums, tad gaisma deg visu nakti. Struktūrvienības vadītājam tikai iepriekš jāpaziņo. Tādās reizēs cenšamies pierunāt ceļu policiju, lai tā dežurētu.

Aizvadītā rudens vētras mums atgādināja par Dundagas lielajiem kokiem. Jā, tie ir mūsu vērtība, simbols. Bet, kad uzkrīt uz vadiem? Un ja, nedod Dievs, kādam virsū? Va-

jadzētu laikus apzāgēt, diemžēl tas nav tik vienkārši, jo šie koki ir pilni ar smiltīm.

Tualetes izbūve centrā ir kļuvusi par mūsu klasiku. Projekts izstrādāts labi sen, izmaksas — apmēram 10 000 latu. Ļoti ceru, ka to iekļaus nākamā gada budžetā, tāpat arī līdzekļus ikdienas remonta vajadzībām — tekošiem jumtiem, veciem logiem u.tml. Beidzot jāsalabo tās ielas un ietves, kuras lietaiņā laikā sausām kājām neizbrīst.

Katru gadu vismaz vienos kapos cenšamies atjaunot nolietotojus vārtus, žogus, zvanu torņus, bet kapu mums vairāk nekā divdesmit. Iepriekšējos gados strādājām Ostē, Valpenē un Pācē. Nākamgad jāturpina darbi Valpenē, pēc tam — Anstrupē. Pirmo reizi, kopš strādāju pašvaldībā, viens cilvēks ir ziedojis

naudu — Anstrupes kapu vārtiem. Patīkams notikums!

— Šķiet, iedzīvotāji pietiekami labi nezina, kā izlieto viņu nodokļos samaksāto naudu, varbūt tas rada zināmu neuzticību pašvaldībai.

— Iepazīties ar budžetu iespējams ikvienam, var izpētīt skaitļus, bet tie, neapšaubāmi, ir jāskaidro. Tas ar Dundadznieka starpniecību būs jādara, līdzko pieņemsim jauno, 2002. gada budžetu.

— Par ko jūs gribētu lasīt mūsu avīzē?

— Man patika ciemu tēma, tieši no vēsturiskās puses. Būtu jāraksta par pagastā svarīgāko ar pašvaldības lietpratēju komentāriem. Lietderīgi būtu tikties ar struktūrvienību vadītājiem.

Svētkos gribu novēlēt visiem veselību, darbu, mieru un labu prātu!

Alnis Auziņš

Runas vīriem ir spēks rokās

Dundagas pagasta padomē 2001. gada 15. novembrī

Pagasta bibliotēkas darbība

Nolēma turpināt pilnveidot izstāžu telpu un to izmantot maza apjoma pasākumu rīkošanai un izstādēm gan skolas vajadzībām, gan bibliotēkas un bērnu darba vajadzībām. Pagarināja bibliotēkas darba laiku, nosakot sestdienu kā darba dienu no 10 līdz 14..

Skolas apmeklētība

Vidusskolas direktors Imants Brusbārdis ziņoja, ka pirmsskolas sagatavošanas nodarbības neapmeklē 4 skolas vecuma bērni. Nolēma apskot šīs ģimenes un noskaidrot iemeslus.

Zemes piešķiršana lietošanā

Pēc iesniegtajiem lūgumiem un likuma «Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos» 2. panta piešķirā pastāvīgā lietošanā 4,3 ha zemes saimniecības Sēniņi paplašināšanai lauksaimniecības vajadzībām.

Atbrīvošana no nekustamā īpašuma nodokļa

Iepazīstoties ar lūgumu piešķirt nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumus *Mazplintiņiem* (53,4 ha), *Vecplintiņiem* (0,331 ha) un *Plintiņiem* (2,7 ha), secināja, ka īpašniece ir politiski represētā, *Mazplintiņos* 2001. g. veikta mežizstrāde, *Vecplintiņos* atrodas veikals (tiek veikta komercdarbība — iekasēta nomas maksa), bet *Plintiņos* saimnieciskā darbība netiek veikta. Nolēma īpašumam *Plintiņi* piešķirt 50% nekustamā īpašuma nodokļa atlaidi. *Mazplintiņiem* un *Vecplintiņiem* nodokļa atvieglojumus nepiemērot.

Pagasta attīstības programma

Apstiprināja sagatavotos pagasta administratīvo ciemu robežplānus. Nolēma no 2002. gada 1. janvāra lietot jauno adresācijas sistēmu iedzīvotāju pierakstu noformēšanā, kā arī nekustamo īpašumu adresu norādēs, iesniegt jauno adresācijas sistēmas pārejas aprakstu VZD, Adrešu reģistram un Iedzīvotāju reģistram.

Veikt pārrunas ar VAS Latvijas valsts meži par dzīvnieku kapsētas izveidi Sūdes vai Ostes ciema teritorijā VAS īpašumos.

Pabalsti

Pēc likuma «Par sociālo palīdzību» un 26.03.1996. MK noteikumiem Nr.75 «Par trūcīgo ģimeņu materiālā stāvokļa novērtēšanu» un iesniegtajām deklarācijām atzina par mazturīgiem un piešķīra: vienreizēju pabalstu četriem iedzīvotājiem (kopā Ls 37,50); sociālo palīdzību četriem iedzīvotājiem (kopā

Ls 72,45); maznodrošināto statusu četriem iedzīvotājiem; piešķirt pārtikas talonu vienam iedzīvotājam.

Nolēma vienam bērnam apmaksāt bērnu darza izdevumus. Vienu pabalsta lūgumu noraidīja.

Ziemassvētku paciņas maznodrošināto ģimeņu bērniem

Nolēma sagatavot Ziemassvētku paciņas 104 bērniem no maznodrošinātajām un daudz bērnu ģimenēm.

Mācību maksas

Nolēma atbalstīt pagasta pašvaldības sociālā darbinieka mācības no 2001. gada septembra līdz 2002. gada jūnijam Sociālo attiecību institūta un apmaksāt tās no sociālā budžeta līdzekļiem.

Atbrīvoja vienu skolnieci no mācību maksas Dundagas Mākslas un mūzikas skolas mūzikas nodaļā.

Dzelzs rezervuārs Brīvības ielā

Padome secināja, ka iesniegumi par objekta *Dzelzs rezervuārs* privatizāciju saņemti jau 1997. un 1998. g., bet noraidīti, jo pagastā nav atrisināts centralizētās siltumapgādes jautājums un ūdens rezervuārs var būt nepieciešams centralizētās siltumapgādes sistēmai. (17.03.1998. lēmums Nr.3/79). Objekts *Dzelzs rezervuārs* ietilpst nekustamajā īpašumā ar kadastra Nr. 8850-020-0179 Brīvības ielā, Katlu māja, kas sastāv no 0,5 ha zemes gabala, uz kura atrodas katlu mājas ēka un dzelzs rezervuārs. *Dzelzs rezervuārs* pagasta bilancē neparādās kā atsevišķs objekts, tādēļ bez īpašas sagatavošanas to nevar sagatavot izsolei. Zemes gabals ir vienota nedalāma teritorija, kurā visiem objektiem jābūt saistītiem.

30.10.2001. saņemts iesniegums no SIA *Ziemeļkurzeme* par nekustamā īpašuma Brīvības ielā *Katlu māja* nodošanu SIA rīcībā, lai nodrošinātu uzņēmuma vajadzībām nepieciešamās telpas valsts investīciju programmas īstenošanai. Šis iesniegums saskan ar pagasta padomē iepriekš apstiprināto nekustamā īpašuma lietošanas mērķi.

Nolēma atcelt 18.10.2001. padomes lēmumu par objekta *Dzelzs rezervuārs* nodošanu privatizācijai.

Rēķins Valsts zemes dienestam

Iepazinās ar sastādīto aktu, ka Dundagas pagasta padome par saviem budžeta līdzekļiem ir nodrošinājusi VZD darbību Dundagas un Kolka pagastā, atļaujot Ziemeļkurzemes reģionālās nodaļas Talsu filiāles zemes rīkošanai no 1. janvāra līdz 30. septembrim sava tiešā darba veikšanai lietot PSA *Ziemeļ-*

kurzeme irētu darba telpu un Dundagas pagasta padomes īpašumā esošu datortehniku ar *Internet* pieslēgumu, kā arī pagasta padome par saviem budžeta līdzekļiem ir nodrošinājusi un apmaksājusi zemes ierīkotāju darbības nodrošināšanai atvēlēta telefona abonēšanu un sārūnu rēķinus. Visu minēto pakalpojumu izmaksas ir Ls 1017,47.

Nolēma sagatavot un nosūtīt VZD Ziemeļkurzemes reģionālajai nodaļai rēķinu par Ls 1017,47 laika posmam no 01.01.2001. līdz 30.09.2001.

Pirmpirkuma tiesības

Atteicās no pirmpirkuma tiesībām uz nekustamajiem īpašumiem: 0,18 ha zemes un ēkas Meža ielā 23; 37,8 ha zemes *Aizvējos*; 19,7 ha zemes *Bērzkalmos*; 16,7 ha zemes *Mežstrautos*; 24,0 ha zemes *Sēniņos*; 62,0 ha zemes *Silābramos*; 15,5 ha zemes *Rukšos*.

Prasību iesniegšana tiesā

Pēc likuma «Par nekustamā īpašuma nodokli» 9. panta nodokļa maksātājs ir atbildīgs par nodokļa pilnīgu nomaksāšanu noteiktajā laikā. Noteiktajā laikā nenomaksāto nodokli ar pašvaldības lēmumu pieņem bezstrīda kārtībā atbilstoši likumam «Par nodokļiem un nodevām».

12.10.2001. ir izsūtīti brīdinājumi nekustamā īpašuma nodokļa maksātājiem, kuriem ir nodokļa parādi: Ls 454,90 par īpašumu *Balvas*; Ls 211,37 par īpašumu *Bēči*; Ls 231,82 par īpašumu *Slotiņas*.

Tā kā arī pēc brīdinājuma saņemšanas 30 dienu laikā nekustamā īpašuma nodoklis nav samaksāts, nolēma piedzīt šos parādus bezstrīda kārtībā un sagatavot prasības pieteikumus tiesā. Gadījumā, ja parādnieki laikā pēc lēmuma pieņemšanas un pirms prasības iesniegšanas tiesā samaksā vismaz 50% un vairāk no parāda summas, pārtraukt lietas tālāku virzīšanu uz tiesu un slēgt vienošanos par parāda nomaksas termiņu.

Avīze Dundadznieks

Iepazinās ar jaunās pagasta avīzes «Dundadznieks» redaktora Aļņa Auziņa iecerēm un apstiprināja avīzes izdošanai nepieciešamo izdevumu tāmi. Noteica avīzes izplatīšanas cenu Ls 0,25.

Rajona lauksaimnieku balle

Iepazinās ar Ziemeļkurzemes reģionālās lauksaimniecības pārvaldes vadītājas Jūzefas Kļavas uzaicinājumu pagasta padomei ieteikt un iesūtīt isu raksturojumu par divu pagas-

ta lauksaimnieku apbalvošanu lauksaimnieku gada noslēguma sarīkojumā 7. decembrī, kā arī iemaksāt Ls 8 par katru personu pasākuma izdevumu daļējai segšanai. Nolēma apmaksāt no pagasta budžeta līdzekļiem, kas paredzēti kultūras pasākumiem, astoņu lauksaimnieku piedalīšanos (kopā Ls 64).

Apbalvošanai ieteikt netradicionālos lauksaimniekus **Edīti Seipuli** un **Ritu Bumbieri**. Pārējās piecas apmaksātās dalības kartes piedāvāt izdalīt PKS *Dundaga* un SIA *Dundaga*.

Zemes lietošanas tiesību pārtraukšana

Iepazinās ar nekustamā īpašuma nodokļa inspektora Raita Sirkela pārskatu par lielākajiem nodokļa parādniekiem. Secināja, ka 1998. — 2001. g. nav maksāts nodoklis par nekustamo īpašumu *Videnieki*. Parāda lielums ir Ls 316,09. *Videnieki* sastāv no 15,35 ha mantojamās zemes un 25,15 ha lietošanā piešķirtās zemes. Īpašniekam un lietotājam bija dots laiks parāda dzēšanai.

Pēc likuma «Par zemes lietošanu un zemes ierīcību» 33. un 71. panta un nolikuma «Par lauku apvidu zemi» 29. punktu nolēma: atcelt Dundagas pagasta zemes komisijas 16.10.1996. lēmumu Nr. 10 par 25,15 ha zemes piešķiršanu lietošanā saimniecības *Videnieki* paplašināšanai un šo zemi ieskaitīt pagasta brīvājās zemēs; sniegt prasību tiesā par nodokļa parāda piedziņu bezstrīda kārtībā.

Secināja, ka 1999. — 2001. g. nav maksāts nodoklis par nekustamo īpašumu *Ezeri*. Parāda lielums ir Ls 380,15. Lietotājam bija dots laiks parāda dzēšanai. Pēc likuma «Par zemes lietošanu un zemes ierīcību» 33. un 71. panta un nolikuma «Par lauku apvidu zemi» 29. punkta nolēma: atcelt Dundagas pagasta TDP 19. sasaukuma 11. sesijas 18.03.1992. lēmumu Nr.10 par 42,5 ha zemes piešķiršanu Vilnim Kauguram, saglabājot lietošanas tiesības tikai uz zemes kur atrodas ēkas un būves. Pārējo zemi ieskaitīt pagasta brīvājās zemēs; sniegt prasību tiesā par nodokļa parāda piedziņu bezstrīda kārtībā.

Nosaukumu piešķiršana

Piešķīra nosaukumus: *Jaunkoki* 1,0 ha lielajam no īpašuma *Beitīki* atdalāmajam zemes gabalam; *Īvkalni* 11,8 ha lielajam no īpašuma *Sēniņi* atdalāmajam zemes gabalam.

Protokolu pārlūkoja Aivars Miška

Skaidro lietpratējs

Ja traucē meža dzīvnieki

It kā zemniekiem jau tā nebūtu gana klapatu, tie, kam apkārt meži, dabū trūkties no meža dzīvniekiem. Lūk, ko stāsta *cietušie*.

Hilda Pirvita, *Zemtur* saimniece (Alakstē): «Kviešus nedrīkst sēt, mežacūkas rok ārā. Arī kartupeļus. Kā cinās? Aizved sienu gubu uz kartupeļu lauku, guļ pa nakti iekšā. Piezvanijām mežziņiem, viņi atbrauc un saka: tā jau sivēnmāte ar sivēniem, nav brīv aiztikt.»

Māris Kriķītis, *Brausku* saimnieks (Mazirbē, lauki arī Šīterē): «Mājas atrodas meža vidū, cūkas katru gadu izposta labību, kartupeļus. Jo labāka būtu raža, jo vairāk izbradā. Dedzinām vecas autoriepas — no jūlija vidus līdz ražas novākšanai.

Nacionālais parks ar medniekiem slēdz līgumus. Šogad piecas cūkas nosāva, drusku jau pabaidīja. Vajadzētu būt tā. Ja es esmu saim-

nieks, tad es varu nopirkt licenci. Bet es to nedrīkstu, jo neesmu mednieks.»

Klāra Kaugure, *Kļavnieku* saimniece (Nevejā): «Mežcūkas īpaši daudz bija šogad. Uztaisījām uz lauka būdiņu, gājām klātgulēt, kurinājām ugunsurus. Bet cūkas pilnīgi mājās nāk iekšā, sētsvidus izrakņāts. Es runāju ar Feltu, vienu cūku viņš nošāva. Sivēnmātes ar bērniem nedrīkstot aiztikt. Bet nākamgad būs atkal jaunas mežcūkas!»

Kaimiņš Māris Valcis *Jaunpur-laukos* tāpat mokās.»

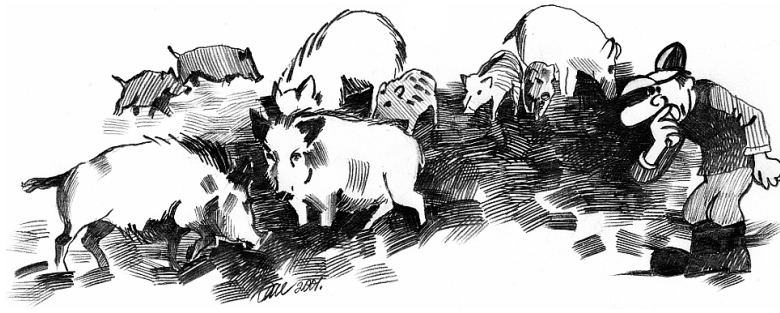
Tagad vārds lietpratējam.

Zemnieku zināšanai

Zemes īpašnieki, kuri nav mednieki, parasti nezina, kā rīkoties un pie kā vērsties, lai mazinātu ražas zudumus, kad meļļjamie dzīvnieki apdraud gaidāmo lauksaimniecības kultūru ražu.

Postījumu ierobežošanas pasākumi jāsāk, noslēdzot nomas līgumu ar tuvāko mednieku formējumu (kolektīvu, klubu utt.), kas dod tiesības medniekiem šajos zemes īpašumos rīkot medības. To vajadzētu darīt laikus, jo medības bez šāda līguma nav likumīgas. Ziņas par mednieku formējumiem, kas apsaimnieko apkārtnē, jānosaka, var iegūt vietējā mežniecībā. Līgumslēdzējas puses vienojas, kādus noteikumus ietvers līgumā. Parasti mednieki apņemas apsargāt lauksaimniecības kultūras tā, lai pēc iespējas ierobežotu dzīvnieku postījumu apmērus. Ja mednieki nepilda šo vienošanos, īpašniekam ir tiesības par dzīvnieku nodarītajiem zaudējumiem pieprasīt kompensāciju. Zaudējumu apjomu nosaka īpaša komisija.

Īpašniekiem tomēr jāzina, ka arī viņiem pašiem jādara viss iespējams, lai mazinātu postījumus: jālie-

to repelenti — dažādi atbaidītāji, biedēkļi, elektriskie gani vai citādi jāatbaida dzīvnieki atkarībā no apstākļiem. Tikai tad, ja šī darbība nedod rezultātu, par postījumiem jāziņo vietējā mežniecībā. Mežniecības darbinieki kopā ar mednieku formējuma pārstāvi un zemes īpašnieku dabā pārbauda apdraudētās platības un sastāda aktu. Uz tā pamata mežniecība izsniedz medību atļaujas mednieku formējumam medību rīkošanai postījumu vietās. Ja zemes īpašnieks nav veicis dzīvnieku atbaidīšanas pasākumus vai nav laikus ziņojis mežniecībā, mednieki par dzīvnieku nodarītajiem zaudējumiem neatbild.

Par sivēnmātēm jāpaskaidro: likums neaizliedz medniekiem šaut sivēnmātes, to parasti nedara ētisku apsvērumu dēļ — mazuli tad aizietu bojā. Tomēr medniekiem jādomā, kā rīkoties, iespējams, šaut gaisā un aizbiedēt mežacūkas. Ja ir noslēgts sākmā minētais līgums, mednieki apņēmušies sargāt lauksaimniecības kultūras un tomēr neliekas ne zinīs, tad zemes īpašnieks var pieprasīt atlīdzību.

Zemes īpašnieki, kuri nav slēguši līgumus ar medniekiem, nevar pretendēt uz atlīdzību par meža dzīvnieku nodarītajiem zaudējumiem.

Gunārs Vītols, Talsu virsmežniecības vecākais inspektors

Daces Čoderas zīmējums

Dundagas pagasta padome

Saistošie noteikumi Nr. 2

Dundagā, 2001. gada 18. oktobrī Apstiprināti 2001. gada 18. oktobrī Dundagas pagasta padomes sēdē (prot. Nr.12. 16.§)

Par nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumu piešķiršanu nodokļa maksātājiem Dundagas pagastā. Izdoti saskaņā ar LR likuma «Par pašvaldībām» 14. pantu un LR likuma «Par nekustamā īpašuma nodokli» 5. pantu.

1. Šie noteikumi nosaka kārtību, kādā var piešķirt nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumus atsevišķām nodokļu maksātāju kategorijām.

2. Nodokļa maksātājiem Dundagas pagasta padomē jāiesniedz motivēts iesniegums par nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumu piešķiršanu.

3. Dundagas pagasta padome uz nodokļa maksātāja motivēta iesnieguma par nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumu piešķiršanu pamata, sākot ar 2002. gada 1.janvāri var piešķirt šādus nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumus:

3.1. reliģiskām organizācijām par īpašumiem, kurus izmanto saimnieciskai darbībai — 50% apmērā;

3.2. vientuļiem nestrādājošiem pensionāriem un 1. grupas invalīdiem — 50% apmērā;

3.3. maznodrošinātām daudz bērnu ģimenēm — 50% apmērā.

4. Iesniegumu iesniegšanas un izskatīšanas kārtība:

4.1. iesniegums nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumu saņemšanai Dundagas pagasta padomē jāiesniedz līdz taksācijas gada 1. februārim;

4.2. pagasta VAPA komiteja sagatavo lēmuma projektu un virza to uz padomes sēdi attiecīga lēmuma pieņemšanai;

4.3. lēmumu par nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojuma piešķiršanu vai motivētu atteikumu Dundagas pagasta padome sagatavo un nosūta iesniedzējam piecu darba dienu laikā pēc padomes sēdes.

5. Noteikumi stājas spēkā no 2002. gada 1. janvāra.

6. Noteikumi ir spēkā līdz to grozīšanai vai atcelšanai.

Dundagas pagasta padomes priekšsēdētājs G. Laicāns

Lauzīsim galvas dotajā virzienā

Dabas liegumi Dundagas pagastā

Dabas liegumi ir teritorijas, kas pārstāv cilvēka darbības mazpārveidotus vai dažādā pakāpē pārveidotus dabas kompleksus, reto un izzūdošo vietējo savvaļas augu atradnes, dažādiem Latvijas novadiem raksturīgas vai unikālas kultūrainavas, izcili skaistas dabas vietas. Liegumus veido, lai saglabātu noteiktās teritorijās esošos vērtīgos biotopus un sugas. Novembrī notika Dundagas pagasta dabas liegumu sabiedriskā apspriešana.

Katram liegumam vajadzīgs apsaimniekošanas plāns — dokuments, kurā ir aprakstīta lieguma teritorija un tajā esošie augi un dzīvā radība. Parasti liegumos nosaka zonu — tos sadala mazākos apgabalos, kuros nosaka atļautās un aizliegtās saimnieciskās darbības. Stingrās lieguma zonās parasti ir aizliegta visa veida saimnieciskā darbība. Liegumos ir iespējams izveidot tūrisma takas, tomēr jāraugās, lai nenodarītu kaitējumu videi.

Dundagas pagastā ar LR Ministru kabineta noteikumiem Nr. 212 «Noteikumi par dabas liegumiem» (1999) ir apstiprināti šādi dabas liegumi:

«Kaļķupes ieleja» (dibināts 1977.

gadā, teritorija paplašināta 1999. gadā), 740,0 ha;

«Raķupes ieleja» (dibināts 1987. gadā, teritorija paplašināta 1999. gadā), 649,0 ha;

«Dižkalni» (dibināts 1987. gadā), 75,0 ha;

«Daiku īvju audze» (dibināts 1987. gadā), 11,0 ha;

«Kadiķu nora» (dibināts 1987. gadā), 4,0 ha.

Pašreiz SIA *ELLE* izstrādā dabas liegumu aizsardzības plānus pirmajiem četriem no minētajiem dabas liegumiem. Divās sabiedriskās apspriešanas reizēs apsaimniekošanas plāna izstrādātāji diskutēja ar lieguma teritorijās esošo zemju īpašniekiem un apsaimniekotājiem.

Dabas liegumu teritoriju izmantošanai jānotiek atbilstoši LR Ministru kabineta noteikumiem Nr. 212 «Noteikumi par dabas liegumiem» un Nr. 354 «Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi».

Pēc dabas liegumu aizsardzības projektiem visu četru dabas liegumu teritorijās ir noteikti saimnieciskās darbības ierobežojumi: no 1. aprīļa līdz 1. oktobrim aizliegts veikt mežsaimnieciskās darbības un izvest

kokmateriālus;

— aizliegts cirst šādus vecus, augošus vai nokaltušus kokus, ja tie netraucē apsaimniekot teritoriju;

— ozolus, kas vecāki par 200 gadiem,

— priedes, kas vecākas par 160 gadiem,

— egles, ošus un liepas, kas vecāki par 150 gadiem,

— bērzus un melnalkšņus, kas vecāki par 140 gadiem;

— aizliegts cirst nokaltušus un izvākt kritušus kokus (vai to daļas), kuru diametrs lielāks par 50 cm, izņemot bistamo koku novākšanu;

— aizliegts cirst kokus nogāzēs, kuru slīpums pārsniedz 15°;

— aizliegts meliorēt zemes, veidot mākslīgas ūdenskrātuves un veikt citus ar hidroloģiskā režīma maiņu saistītus darbus;

— visā lieguma teritorijā aizliegts veikt kailcirti, rekonstruktīvo un sanitāro cirti, izņemot meža kaitēkļu masveidīgas savairošanās gadījumā pēc meža patologa atzinuma.

Papildu nosacījumi

«Dižkalnu» un «Daiku īvju audzes» liegumos aizliegts:

— teritoriju iekļaut tūrisma objektu sarakstā.LI

Būsim saimnieki!

Visā cilvēces pastāvēšanas laikā esam ņēmuši no dabas sev nepieciešamo, vienmēr skaistāko un izdevīgāko. Bet cilvēku skaits strauji pieaug (1900. g. — 1,6 miljardi, 2000. g. — 6 miljardi). Tehnika progresē. Pasaulē katru minūti par 20 ha samazinās meža platība, bet par 44 ha pieaug tuksneši. No mūsu ēras sākuma līdz 1800. gadam iznīcinātas 35 lielo dzīvnieku sugas un formas, no 1900. līdz 1950. gadam — tikpat.

Salīdzinājumā ar citiem vēl esam bagāti, tomēr — cik mums palicis laukirbju, zaļo vārnu, ķīvīšu? Ļoti nesaimnieciski izcērtam mežus.

Lai samazinātu dabai nodarīto postu, valsts cenšas sakārtot saimniecisko darbību, veidojot t.s. dabas liegumus, kuru uzdevums ir aizsargāt noteiktu koku sugu, ainavu, augus utt.

Tā kā daudz šādu liegumu atrodas privātpašumos, tad var rasties

interesu sadursme starp valsti un īpašnieku, jo liegums nosaka zināmus saimnieciskus ierobežojumus. Saprātīgi plānojot darbību liegumos, izskaidrojot katram tās būtību un nepieciešamību, var rast abu pušu saskaņu. Atsevišķos gadījumos īpašniekam ierobežojumu nodarītie zaudējumi valstij jāatmaksā.

Mūsu pagastā daba vēl bagāta, aizsargājamo objektu daudz, to skaitā pieci dabas liegumi. Tagad uzraudušies speciālisti, kuri izstrādā četru liegumu aizsardzības un apsaimniekošanas projektus, protams, un valsts saņemot samaksu. Novembrī šo projektu sabiedriskā apspriešanā līdztekus dažām blakuspersonām piedalījās trīs (!) zemes īpašnieki. Vai tādi projekti būs dzīvotspējīgi?

Kāda, no malas skatoties, ir topošo projektu kvalitāte? Iespaidis tāds, ka tie sastādīti «pie galda», bez jebkādas apsekošanas dabā. Piemē-

ram, *Daiku* īvju liegumā, kura uzdevums ir aizsargāt ives, uz jautājumu, cik īvju ir un kādas tās ir, atbilde skanēja: dati ir dažādi, kādas 20 — 30. Netiek dots ne konkrēts īvju skaits, ne to dimensijas, ne augšanas apstākļi, ne notiekošā saimnieciskā darbība. Nenopietni ir arī citos objektos projektētie ieteikumi, kā «plāvu plaut vismaz reizi 2 — 4 gados, aizliegts cirst ozolus, kuru vecums 200 gadu un vairāk, cirst sausus kokus». Ja jau projektē konkrētu koka vecumu, tad jābūt apzīmējumam dabā. Ja jāierīko tūrisma takas un autostāvvietas, tad jābūt līdzekļiem šo darbu izpildei. Tāpat neskaidra ir kailcirstu izstrāde četros paņēmienos ar desmit gadu starplaiku. Iedziļinoties droši vien atrastos vēl kādas neskaidrības, vismaz īpašniekiem.

Rodas iespaids, ka projekti veidoti, lai saņemtu no valsts naudu, nevis lai atbilstoši apsaimniekotu

liegumus. Labi būtu, ja es maldītos. To rādīs laiks.

Liegumu īpašniekiem gribu teikt — esiet lepnī, ka jums pieder bagātības, kādu citiem nav, dundadzniekiem — cirtīsim savus mežus tā, lai mazbērniem nepietrūktu eglīšu Ziemassvētkos!

Veiksmīgu 2002. gadu!

Vilnis Mītlers

Red. piezīme. Protams, ar kādu aicinājumu avīzē droši vien ir par maz, lai iedzīvotāji uzzinātu par svarīgu jautājuma apspriedi. Tomēr pa daļai laikam vainojams arī pašu kūrums. Diemžēl, šādās reizēs nepiedaloties, mēs ikviens varam būt tikai zaudētājs.

Attīstības nodaļā var iepazīties ar SIA *ELLE* sagatavotajiem liegumu apsaimniekošanas projektiem. Aicinām ar «Dundadznieka» starpniecību izteikt savas pārdomas un ierosinājumus!

Ciemos

Sumburciems

Līdz 1940. gadam ciems atradās Dundagas pagastā. Tagad tā lielākā daļa pieder Valdgaļes pagastam, pats Sumburciems gandrīz izmiris. Šogad Māļēju un Jaunmāļēju iemītnieki izteica lūgumu Dundagas pašvaldībai atkalpvienoties ar Dundagas pagastu, un pašlaik par to lemj Ministru kabinetā.

Māļējos esmu pavadījis bērniņas vasaras — pa divām nedēļām siena laikā. Man, dzimušam rīdziniekam, tur atklājās pavisam cita pasaule. Vispirms puse dienas ceļā, turklāt no Talsiem līdz Liepnieku pieturai klidzinājām ar nopūtēju autobusiņu *Kuldīga — Sīkrags*. Pēc tam ar kājām gandrīz trīs kilometri pa aizaugšu zirgu ceļu, kas beigās izsīka meža takā. Vissausākajās vasarās dangās vidēja ūdens, taku šur tur klāja dēļu laipas, kas lietus laikā kļuva glumas.

Es dzirdēju savādu valodu, uzzināju, kā ir, kad iedzēļ bite, un kā ir tad, kad iekož suns, kā, turot rokā grābekļa un dakšas kātu, delnā samiltz tulzna, cik smags ir arklis, cik neierasta izkaptis, cik skāba skābputra un kā garšo tikko cepta rudzu maize.

Es nezināju, kas ir rudens vētras un dubļi, nenojautu, ka mājai apkārt iestādītas sniegpulkstenītes, kas uzplaukst jau februāra vidū, un ka patī ēka celta tikpat kā bez pamatiem, no vecās mežklausītāju mājas balķiem.

Man sapņos nenāca, ka reiz, pēc daudziem gadiem, es ieradišos tukšajā mājā, lai tur dzīvotu.

Te ir labi, nost no acīm

Arnolds Auziņš, dzīvojis Māļējos no 1931. līdz 1949. gadam: «Mans tēvs Jānis zemi nopirka 1920. gadu vidū, 1929. gadā cēla Māļējus, priekšā bija mežklausītāju māja Māļēji — Māļējeļas. Vienreiz tēvs ļoti noskaitās, kad es neapdomīgi izmetu, ka viņš iegādājies īpašumu meža vidū. «Bet te ir labi, nost no acīm!» Vēlākos gados tēvs gribēja pirkt *Bišu māju* pie Dundagas.

Tēva brālēni bija gan Valters Vērpējs, kas uzcēla *Jaunmāļējus*, gan *Dobēju* saimnieks Kārlis Zum-

Dekšīnos no 1934. līdz 1949. gadam: «Mans vectēvs Matīss Zviedris ar sievu Trīni atnāca no Ugāles un nopirka *Dekšīnu* zemi. Turēja piecas sešas govīs, trīs četrus zirgus, bija diķis, pirts. Kaimiņos, *Sumbreniekos*, arī smēde bija. Līdz pagasta centram bija apmēram divu stundu brauciens. Reizēm jau zirgus palaida arī rikšos.

Svētdienās neko nestrādāja. Ar tēvu gājām makšķerēt foreles un sapalus Degunvalkā pie Sumberes kapiem.»

Sumberes iedzīvotāji

A. Auziņš: «Mācoties 5. klasē, uzrakstīju romānu par Sumburu ciemu. Žēl, ka nav saglabājies. Visus saimniekus saucu īstajos uzvārdos. Mūsu ciemā gan lielākoties sauca pēc mājvārdiem. Prasīju vecajiem iedzīvotājiem, kāpēc ciemam tāds nosaukums. Sīrmā senatnē te esot dzīvojuši sumbri. Man šķita, ka mūsu ciemā cilvēki ir sevi ierāvušies. Un paskopi. Atceries, kā tev, puikam, *Stiebroš* pēc smagas siena talkas pus tomātu iedeva. Bērns būdams, ar kājām nesu apkārtrakstu. Bet *Pestēli* un *Vilkrāgi* atradās tālu, pie Raķupes. Vai tas nebija skopums, ka saimnieki savam dēlam nevarēja riteni nopirkt?

Aldoņa Zumberga vecaistēvs Kārlis, kas dzīvoja *Dobējos*, bija liels diplomāts, pie visām varām mācēja izdzīvot. Ansis Treilībs *Liepniekos* bija skops un savrupnieks, ne ar vienu nedraudzējās. Toties Alfreds Langmanis no *Mazliepniekiem* bija izpalīdzīgs, viņam bija daudz draugu. Kolorīts vecis, tāds latviešu dieviņš bija vecais *Sumbrenieku* saimnieks Ernštreits. Viņam bija daudz bišu. Es gāju uz skolu ibzdē garām *Sumbrenieku* mājām. Mēs, laukos auguši, vien-

Reiz viņš aiziet ciemos ar pudeli, prasa tēvam, kur meita. Augšā, ciemiņš esot atnācis. Valters no dūmām uznes pa trepēm milzu akmeni un noliek durvīm priekšā. Pēc tam četri vīri ar mokām nonesuši.

Īpatnis bija *Druviņu* saimnieks Kārlis Brūvers. Vecumdienās sieva viņu atstāja. Līdz 1949. gadam, kad nodibinājās kolhozs, septembrī, oktobrī notika kulšanas talkas. Druviņš neaicināts gāja līdz no mājas uz māju. Kaut ko jau palīdzēja, bet galvenais — talkās dabūja alu, jēra gaļu, varēja izdancoties.

Mans tēvs Jānis bija strādīgs, diezgan nopietns, pabailīgs un godīgs. Mamma gāja baznīcā, tēvs ne. Svētdienās viņš uzvilka tīru kreklu un apstaigāja laukus. Fotogrāfijās viņš parasti redzams ar cepuri galvā, jo kaunējās savas plikās galvas. Es viņam zārkā līdz ieliku naģeni. Bet laukos tēvs apstaigāja ar kailu galvu. Kā svētnīcā.

Tēvs bija zirgkopis. Pašam piederēja divi melni — Rita un Kadiķis, kaimiņi teica — ar liķratiem brauc. Vēlāk kolhozā bija arī viņa zirgi. Reiz prasīju, vai viņš pret saviem labāk izturas. Jā, tēvs teica, ar viņiem es vienmēr aprunājos. Katru dienu, izņemot svētdienas, četrus celās — un gāja cauri mežam divus kilometrus uz *Dižcēgu* stalli.

Man likās, ka *Labdzerē*, kaimiņu ciemā, dzīvo gaišāki cilvēki, ar lielāku vērienu. Cita dzīves uztvere bija arī *Ģibzdē*. Tur viens saimnieks mums, skolēniem, raidīja sunus virsū, jo gājām pāri laukam. Kājas nocirtīšot. Pie mums neviens tā neteica.»

Lilija Vērpēja, dz. **Heinrihsone**, no 1939. g. **Līduma**, dzīvo *Jaunmāļējos* no 1943. gada: «*Stiebru* saimnieks Frēdis Dēriņš — laikam Manfrēds — pie mums jutās kā savējis. Atnāk, pie plīts klāt, karote rokā — ko tu izvārijis ir? Bet Pēteris Grosģālis viņu sita pār kanti, atņēma Irmu. Vienreiz Frēdis bija atskrējis vienās zeķēs. Frēdis aizgāja uz *Sumbreniekiem* pie Rāfeldu Irmas, piedzima vēl četri bērni, bet Rāfeldu uzvārdā. Pašās beigās pārceļās uz Cīruļiem.»

Vācu laiki, pēckara gadi

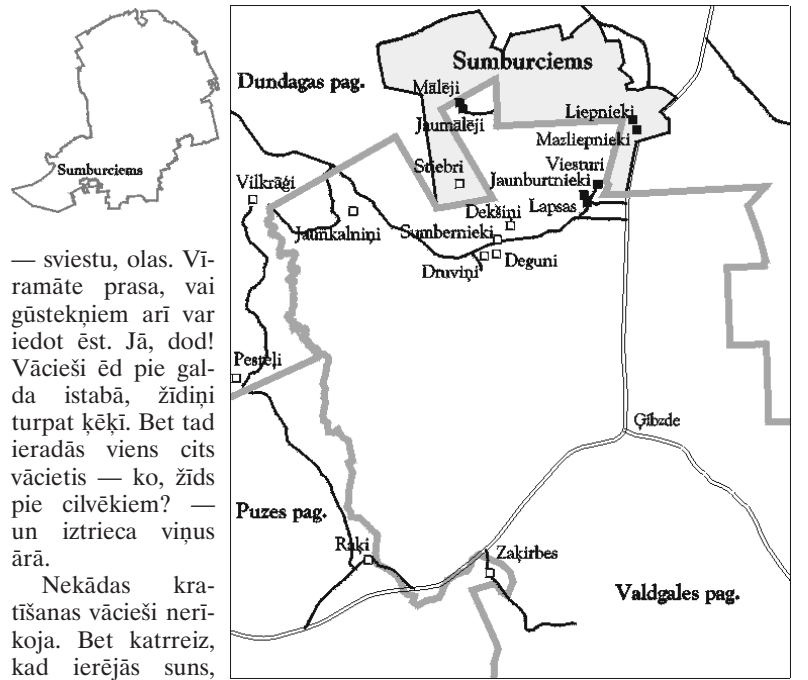
A. Auziņš: «Kara laikā nāca visādi *raibi* partizāni. Visiem deva spēki un maizi — ne jau aiz lielas labsirdības, drīzāk aiz bailēm, ka nenodēdina māju. Mūsu aplokā, nogāzē aiz lielā ozola kaut kādi izbēgušie raka bunkuru, varbūt kurelieši. Ko viņi pa nakti izrok, to mēs ar tēvu pa dienu aizrokam ciet. Tā vairākkārt, kamēr svešajiem apnika. Tēvs baidījās, ka vācieši neatrod bunkuru tik tuvu mājām.

Pa karu pie mums dzīvoja radi — mana brālēna Vitauta Gleitnera ģimene no jūrmalas. Vecais Gleitners slēpa bisi zem matrača. Reiz ienāca kaut kādi partizāni, pamanīja bisi un nolika mūs visus pie sienas. Labi, ka Gleitners prata krieviski, kaut kā izgrozījās.»

L. Vērpēja: «Mežbrāļi nāca katru nakti. Četrreiz nedēļā cepa rupjmaizi — katru reizi lielus astoņus klaipus. Židiņi vēl pamācīja — nedod tik daudz, saimniec, citās mājās dod pa sklaudam. Viņi domāja — gabaliņu.

1943. gadā židus dzina uz Ventspili. Pie *Liepniekiem* latviešu sargi teikuši — pašī mūs mežā, lai gūstekņi iet, kur grib. Atnāca pie mums pāri par divdesmit, strīpainās drēbēs. Atdevām visu veco kārtu. Vēlāk daži pat nāca palīgā mēslus vest. Bērni skatījās, vai neredz vāciešus. Pļavas šķūnī bēgli slēpās visu ziemu. Beigās tomēr viņus saņēma. Dažus nošāva. Suns atnesa mājās cilvēka pēdu. Kādu laiku mēs gaļu nevarējām ieēst.

Reiz ienāk iekšā vācu leitnants, rauga, vai plīts silta. «Mums nav auksti, bet židiņiem gan.» Vāciešiem tādās reizēs deva to labāko

— sviestu, olas. Vīramāte prasa, vai gūstekņiem arī var iedot ēst. Jā, dod! Vācieši ēd pie galda istabā, židiņi turpat ķēķī. Bet tad ieradās viens cits vācietis — ko, žids pie cilvēkiem? — un iztrieca viņus ārā.

Nekādas kratīšanas vācieši nerīkoja. Bet katrreiz, kad ierējās suns, drebēja rokas.

Pēc kara pie mums slēpās Langmanis no *Mazliepniekiem*. Vispirms mežā, bunkurā, pēc tam augšstābā pāris gadu nodzīvoja. Sataisīja čības, dakšām kātus, vienreizēji smukas koka karotes. Viena pavārnīca vēl tagad ir.»

G. Zviedris: «Vācieši kara laikā savāca krāsaino metālu. Mans tēvs Sumberes kapu zvanu noslēpa kapu valnī. Tagad ir tas pats vecais zvans.»

A. Auziņš: «Zem dižozola, kas atrodas netālu no *Māļējiem* ziemeļrietumu virzienā un kura dobajā vidū kādreiz mednieki gaidīja mežacūkas, es pēc kara noraku vācu mašīnpistoli un patronas. Deviņdesmito gadu vidū intereses pēc gribēju atrakt, bet neatradu.»

G. Zviedris: «Liekas, 1947. gadā iznīcinātāji *Sumbrenieku* laukos nošāva mežabrāli Feldbergu. Atmosdā sākumā iepretī Sumberes kapiem ceļmalā ierīkoja piemiņas vietu — baltu krustu un sētiņu apkārt.»

Izvešana

1949. g. izvesti (pēc LVVA publ. represēto saraksta)

Feldmaņi: Kārlis, Emīlija, Fricis, Valters (*Vilkrāgi*); Freibergi: Milda, Voldemārs (*Sumbrenieki*); Zviedri: Fricis, Lote, Gunārs, Vilnis, Gaida, Vija (*Dekšīni*).

Pēc Sumburciema iedzīvotāju Arnolda Auziņa un Gunāra Zviedra atmiņām, Feldmaņu ģimene dzīvojuši un izvesta no *Pestēlu* mājām, kas arī atradusies Sumburciemā. Kā atceras A. Auziņš, kara laikā *Vilkrāgos* mītuši Lapinski, pēc *Druviņu* iedzīvotāju (ibzdē) Elzas un Ilgvara Veiberģu atmiņām, pēdējais *Vilkrāgos* dzīvojis Artūrs Gusts.

A. Auziņš: «Vīks un Rusmanis enciklopēdijā «Kurzeme» (R.: 1993, 94. lpp. — *Aut.*) raksta, ka 1949. gadā izveda visu mūsu ciemu. Tā nebija! Izveda no *Dekšīniem*, *Sumbreniekiem* un *Pestēliem*, kur dzīvoja mans klasesbiedrs Valters Feldmanis, tagad jau miris.»

G. Zviedris: «Gāju 6. klasē Dundagas skolā, biju četrpadsmit ar pus gadus vecs. Dzīvoju pie onkuļa aiz kultūras nama vecā mājā. 25. martā viens otrs neieradās skolā. Kas notiek *Dekšīnos*? Onkulis saka — nevar nevienu sazanīt. Jāiet skatīties. Gāju kājām, pa ceļam satieku no *Lauksargiem* Zurovu, viņš saka — tev nav ko uz *Dekšīniem* iet, tava ģimene ir Ģibzdē, Rāfelda šķūnī.

Iznāk, ka es pats aizgāju. Kas to varēja zināt, kā te būs, vismaz ģimene kopā.»

Vai izveda tiešām turīgākos?

G. Zviedris: «Tā jau varēja būt. *Pestēlos* gan dzīvoja mežsargs. Varbūt par politiku?»

A. Auziņš: «*Dekšīniem* bija poļu laukstrādnieks Stankevičs. Gunāra tēvs bija ātras dabas, es atceros, vienreiz talkā viņš poli ieplaukāja. Jā, Fricim varēja būt ienaidnieki.»

Ar tumšiem kvadrātiņiem kartē iezīmētas esošās mājas.

Vai ir zināms, kā izvedamo sarakstu sastādīja?

A. Auziņš: «Laikam jau partorgs ar ciema padomes priekšsēdētāju kopā. Tā saucamie kulaki nespēja nomaksāt lielas nodevas, ko uzlika tiem, kas neiestājās kolhozā.»

G. Zviedris: «Kolhoza vēl nebija. «Boļševiku» nodibināja nedaudz vēlāk. Vai, sarakstu sastādot, kāds bija pacientis? Maskavā taču nezināja, kuru ņemt!»

A. Auziņš: «Bija *stukači*. X (konkrēts uzvārds. — *Aut.*) tūlīt pēc Zviedru izvešanas apmainīja savu kārno govi pret *Dekšīnu* pienīgo.»

Kad izsūtītie atgriezās?

G. Zviedris: «Mamma un papus 1950. gadā nomira. Pēc Staļina nāves līdz 1938. g. dzimušos noņēma no komandanta uzskaites un atļaida. Vispirms aizbrauca māsa Gaida. 1956. g. mēs visi atgriezāmies.

Dekšīnos dzīvoja mātes brālis Andrejs ar ģimeni — sievu un divām meitām. Viņš strādāja par greideristu. Andrejs tur dzīvoja jau pirms izvešanas. Viņu neņēma, nebija saimnieks.»

Vai pārnākot nebija doma tur atgriezties?

«Bet mums tur nekas nepiederēja! Es sāku dzīvot pie krusttēva Jura Šumahera *Dižcēgos* *Labdzeres* ciemā. Andrejs laikam 1960. gadu sākumā no *Dekšīniem* aizgāja uz Stikliem par kalēja darba pārsniedzēju. Māja palika tukša, un pamazām vien to nolupināja.»

A. Auziņš: «Valters Feldmanis no *Pestēliem* bija liels deļotājs, viņš atgriezies Ventspilī nodibināja deju kolektīvu «Kurzemīte.»»

Kaut kas par sadzīvi

A. Auziņš: «Dundadznieki saka: «*Kamēr piliens pudlē, prom neiet.*» Šņabi toreiz gan nedzēra. Mans tēvs darīja alu, jebkurā brīdī varēja no mucijas ietecēt. Kad alus bija novadējis, tad grūda spainī nokaltētu dzelzi, un alus sāka muzierēt. Siena laikā strēbām skābputru. Mamma cepa sklandu raušus, tik lielus kā šķīvjus, ar uzlocītām malām. Tēvam garšoja pūtēlis — rūgušpiens ar nevarītiem zirņiem, putrainiem.»

Precizējums par Mazalaksti

No Mazalakstes vecajiem iedzīvotājiem joprojām dzīvi: Hilda Vitmane, Hilda Pirvita, Melānija Altenberga (dzīvo centrā un apkopj *Pigu* mājas), Maija Kalnēja (Arnolda Heniņa meita), Edgars Brūklīns. Izsūtītie Jānis un Ernests Strazdiņi atgūvuši *Dižkārļu* īpašumu, Ernests tagad dzīvo vagoniņā, jo māju vairs nav.

Mana vecāmma Anna Auziņa, dz. Zviedre, sarunā ar rukšiem. 1960. — 1970. gadu mija. Vecāmma nomira 1977. gadā. Cūku kūts sen nojaukta, bet tur, kur atradās vecais malkas šķūnītis, esam uzslējuši siltumnicu. Kaimiņš Herberts gan to sauc par plēvbūdu.

Foto no manas krustmātes Austras Auziņas albūma.

bergs. Jānis ar Valteru nolēma nopirkt vienu zemes gabalu un sadalīt. Abi brālēni brauca uz Rīgu, laikam uz Zemes banku, aizņemties. Tēvam noskaita naudu. Viņš lēnām pārskaita vienreiz, otrreiz — simt latu par daudz. Saka kasiere — jūs esat klūdijusies. «Es nekad nekļūdodos!» kasiere atcērt. Labi, paldies. «Bet es gribēju atdot!» tēvs man vēlāk teica. Visu mūžu viņu mocīja sirdsapziņas pārmetumi.»

Gunārs Zviedris, dzīvojis

mēr pasveicinājām sastaptos. Viņš allaž aprunājās, vasarā prasīja: «Vai jūs sienu jau sadzīvojāt?»

Stiebroš mita Dēriņš. Viņa tēvam piederēja liela grāmatu spiestuve. Pēc kara Dēriņš kaut kur atrada ložmetēju un veda ratos mājās. Par to viņi gandrīz pielika pie sienas.

Valters Vērpējs, *Jaunmāļēju* īpašnieks, bija samīlējis Jautrītē no Sabdagām. Valteram jau bija 60, sieva mirusi, bet Jautrītei kādi 20.

G. Zviedris: «Paši mājās vārīja krējumu ar cukuru un taisīja irisus. Kara laikā no bērzu sulām vārīja sīrupu. Ilgs laiks paiet, pulku izgaro, daudz sulas vajag. No cukurbietēm arī taisīja.»

A. Auziņš: «Pazīstamo dziesmu «Šeit ir Latvija» lielākoties dzied «šeit ir Gaujumala», bet teksta autors Ernests Dinsberģis ir rakstījis «šeit ir Dundaga», tā ir īstā Dundagas himna. Mūziku sacerējis Jānis Šulners, Dundagas pamatskolas direktors pirms kara. Viņu sauca par Žaņonkuli, baznīcā ērģeles spēlēja.»

Atmiņas par bērnu dienām

G. Zviedris: «Pirkto mantu tad nepazīna. Ko izdomāja, tas bija. Jājamais zirdziņš bija sloškāts. No koka taisīja izkaptis, imitēja pļaušanu, no dēļiņiem — automašīnas. Bija tāds finiera raustāms... ampelmanis, tas gan bija pirktis, paši kaut ko līdzīgu taisīja no papīra. Mamma meitenēm šuva lupatu lelles. Kad gāja ganos, taisīja svilpes no pilādžiem.»

A. Auziņš: «Zirgu, ko šūpoties, man uzdāvināja. Tēvs no koka izgatavoja lidmašīnu un arī automobili — no balķa nozāģēja četras ripas un uzsita dēli virsū.»

Vasarsvētku draudze Jaunmāļos
L. Vērpēja: «Dievārda sapulces notika jau pirms kara. Baznīcas nebija, tāpēc katru svētdienu pulcējās savā vietā. Visi Vērpēji bija tajā draudzē. Vīramātes Lūcijas brālis Fricis Ozoliņkēvics brauca, no Dundagas Frīdenbergs. Vēl gadus desmit pēc kara noteikti, gan aizvien retāk, jo tomēr tālu. Es spēlēju mandolinu, mans vecais brālis ģitāru. Vasarsvētku draudze tie paši baptisti vien ir, bišķiņ sirsniģāki.»

Literātu ciems

Stiebru mājās ir dzimis literāts Eduards Vaiņags, īstajā uzvārdā Belars (1911 — 1941), laikraksta «Brīvā Venta» atbildīgais redaktors, nepilnu kilometru attāļajās *Mālēju* mājās — dzejnieks un žurnālists Arnolds Auziņš (1931), divdesmit četru grāmatu autors. Dižena teiku un pasaku stāstītāja esot bijusi mana vecvecvecmamma Trīne Zviedre, dz. Zvingule (1867 — 1953).

Arnolds Auziņš

Dzimtajai pusei

Te isāki vārdi un lielāki darbi, kā cerība zaļa mežs mūžīgi šalc,

Te ziemeļu Kurzemes piekraste skarba, Bet liepziedu laikā gaiss pagalmā salds.

Te zēnībā mācījies Krišjānis Barons, Un dainās nu Latvijas pakalni skan, No Kubalu skoliņas gaisma vēl staro, Lai šodien nav veltīgi jāmaldās man.

Art dziļāku vagu, pļaut platāku vālu Ir nākamām tāmnieku paaudzēm ļauts.

Ja dundadznieks pasaulē aizgājis tālu, Pils jumprava zaļā to atpakaļ sauc.

Sumburciems tagad

G. Zviedris: «Būs laikam jāapstāda *Dekšīņu* lauki ar bērziem, celuložu rūpniecību būvēs. Kādreiz gandrīz katram dundadzniekam bija govys, vēl 90. gados daudzi brauca tur sieni pļaut.»

L. Vērpēja: «Sumburciemā bija grūti, satiksme sliktā. Kādreiz bija zirgi, tad ritenis. Ielika iekšā pa vidu sietu, kur salikt mantas, stūma pie rokas, pabraukt ar tādu nevarēja. Tagad bez mašīnas vispār neizdzīvotu. Maizīti vairs necepju. Krāsns ir švaks, pats paliek

švaks, un nevar dabūt īstos rudzu miltus.»

Sumburciems iznīka pamazām vien. Vienas no manām pirmajām bērības atmiņām — kā Sumberes kapos glabāja veco Druviņu, Kārli Brūveru. Jautrais uzdzīvotājs bija ņēmis sev cienīgu galu — braucis kunga dūšā mājup, zirgs piegājis par tuvu grāvja malai, rati apgāzušies un saimnieks nosities. Tukšās mājas drīz vien aizgāja postā.

Māju vietās lielākoties palikušas tikai zinātājam atrodamas drupas. *Pesteļu* un *Vilkrāgu* māju vietā ierīkoti smalki medību lauki. *Stiebru* iznīka gandrīz manu acu priekšā. Irma Dēringa pēc dēla nāves pārcēlās dzīvot pie meitas Rojā. Drīz vien *Stiebro* ieradās pirmie laupītāji. Pirms gadiem pieciem nomira arī Irma. Mājas — visas ēkas gan kopā saspīestas — bija rūpīgi iekoptas, uzkalnē, apkārt izcils augļu dārzs, apkurināma stikla siltumnīca (Irma Dēringa pārdeva tomātu stādus pat ģibzdeniekiem), galdnieku darbnīca, bišu drava, diķis. Dažos gados godība pārvērtās gruvešos. Jumti noplēsti, plītis izārdītas, bērsa malka, ko Pēteris Grosģalis bija sagādājis trim

gadiem uz priekšu, aizvesta. Mežā rēģojās izvaidītas pagales. Reiz abi ar sievu gājām sēnot. Aiz *Stiebru* pa labi nogriežas stīga uz Sumberes kapu ceļa pusi. Ieraugām — kaut kas sūnās spīd. Ejam tuvāk — liela māla bļoda, turklāt vesela. Kādam vedējam no ratu pakaļas izkritusi. Bļodā tagad jaucam miklu, kad gribam panašēties ar lielākām pankūkām.

Tas gan nav vienīgais, ko esam aizguvuši no mirušajām mājām. Blakus augļu kokiem, nātrēs ieaugušas, gadiem nikuļo arī puķes. Savādas iedomas dzīti, no nezāļu pārmāktā *Stiebru* dārza izrakām un *Mālējos* pārstādījam peonijas jeb puķenes, kā teiktu mana vecāmamma, un dārza neaizmirstules, kas tagad jau krietni iesakņojušās. TE IR LABI, NOST NO ACĪM. Savukārt no *Avotiņiem* — kurpītes, kas esot īsta veco laiku puķe.

Bet *Avotiņi* — tas jau ir Labdzeres ciems. Cits stāsts, kādai citai reizei.

Alnis Auziņš

Autors pateicas par atbalstu raksta sagatavošanā I. Abajam, A. Auziņam, L. Vērpējai un G. Zviedrim.

Ne no maizes vien

Jēzu, nāc, mans prieks un laime!

*Tevi pieņemt savā sirdī,
Mīļi glaust pie savām krūtīm,
Tevi auklēt dvēslē savā,
Tikai tad es laimīgs būšu.
(Dziesmas vārdi.)*

Vistumšākajā laikā mūsos piedzimst Kristus Bērns. Katru gadu no jauna Dievs apmeklē ar savu mīlestību ikvienu — mazu un lielu, ticīgu un neticīgu. Dievs ieliek ikkatrā mazu daļiņu no sevis, lai dzīvotām. Tikpat vienkārši kā sīpolauga pašā vidū patlaban sāk rosīties mazs ans, lai pavasarī uzdziedētu jo koši. No maza izaug liels, spēcīgs tikai labvēlīgā augsnē. Mūsu labvēlīgā augsne — draudze, baznīca. Pats Dievs mūs veido, ja vien ļaujames.

Noslēgtā traukā nekā neizdosis. Dievam noslēgtā cilvēkā nevar

līdz pilnīgai uzdziedēšanai un augļu nešanai attīstīties mīlestības, prieka un gaismas stāds.

Gatavojoties svētkiem, kārtojam un tīrām māju. Jēzus Bērns mājvietā ir ikkatrā mūsu sirds. Cik tajā Adventes laikā izdarīta ģenerāltīršana, izmēzta skaudība, aprunāšana, lepnība, lielība, mazi un lieli netikumī, neticība, tik esam sagatavojuši vietu pašam dzīvības asnam.

Lai mūsu sirdīs atrod mājvietu mazais Dieva Bērns!

Velga Eizenberga,
Katoļu draudzes vecākā

Gaišus Kristus Dzimšanas svētkus novēl Dundagas katoļu draudze un prāvests Mārtiņš Vozņaks!

Ziemassvētku nozīme

Gada isākajā dienā, kad tumsa visilgāk sedz zemi, mēs domājam par Kristu — pasaules Gaismu. Mums pazīstams, bet vienmēr mīļš ir stāsts par ganiem, kas netālu no Kristus dzimšanas vietas sargāja tumšajā naktī savus lopus. Kad atskanēja jaunpiedzimušā Bērna pirmais brēciens un Dievs ienāca mūsu zemes dzīvē, tad pār Bētleme laukiem atspīdēja Viņa spožums. Tā Kunga godība apspīdēja ganus tumšajā naktī, un viņi bijās ļoti. Dievs lika ganiem jo sevišķi apzināties un izjust savu klātbūtni. Tas, kurš dzīvo nepieejamā gaismā, lika šīs gaismas sīkai daļiņai apgaismot Bētleme laukus, lai apliecinātu: «Jums šodien Pestītājs dzimis!»

Mums kā kristiešiem Ziemassvētku nozīme ir Jēzus Kristus. Mēs svinam nozīmīgāko dzimšanas dienu cilvēces vēsturē, jo šai Bērnā pie cilvēkiem nāk pats Dievs. Viņa nākšanu

jau sen pasludināja Izraēla tautas pravieši, tautas, kuras vidū Jēzus Kristus piedzima. «Viņš nāca pie savējiem.» (Jāņa ev. 1:11)

Pasaule Jēzu nepazīna. Viņa tauta Jēzu neuzņēma. Bet slava Dievam, ka tautā bija ļaudis, kas pazina un pielūdza Dieva sūtīto Glābēju. Sākot ar divpadsmit Jēzus mācekļiem, labā vēsts par Jēzu Kristu, pasaules Pestītāju, ir atnākusi arī mūsu dzimtenē Latvijā.

Jēzus atnāca atklāt patiesību par Dieva mīlestību, un viņa padoms mums rāda, ka mēs varam tapt šī mūžīgā Dieva bērni. Viņa padoms ir mums atklāts Dieva vārdā, Bībelē. Viņa mācību neviens nekad nav pārspējis un nepārspēs. Viņš pazīst katru personīgi, un ja mēs uzklausim Viņa padomu, tad piedzīvosim svētību savai dzīvei.

Kā svinēsim Ziemassvētkus? Mūsu dienās Bērnu, kuram vajadzētu

būt šo svinību centrā, kurš ir šo svinību iemesls, daudzi aizmirst. Liecība par Viņa nākšanu pasaulē ir noslēpta zem dāvanām, izprietām un svētku izdarībām. Ziemassvētkiem, kurus svin lielākā daļa šīs zemes iedzīvotāju, nav nekā kopīga ar Jēzu Kristu, un tomēr mēs svinēsim to nozīmīgāko dzimšanas dienu cilvēces vēsturē, jo šai Bērnā pie cilvēkiem nāk pats Dievs.

Tāpat kā senatnē Dieva gaisma atspīd katrā sirdī, kas uzņem Kristu kā Pestītāju.

Lai Kristus spožā gaisma mūs visus apgaismo un Viņa mīlestība sasilda mūsu sirdis šajās tumšajās un aukstajās ziemas dienās!

Novēlu visiem Dundagas pagasta iedzīvotājiem gaišus Kristus dzimšanas svētkus!

Haralds Anzenavs,
Dundagas baptistu draudzes priekšnieks

Uzņēmīgs cilvēks

Tirgotājas asins, sapņotājas gars

Viņa ir mērsradzniece, bet mīt Rojā. Viņa trīsdesmit gadus dzīvo laulībā ar vīru Juri — visistāko dundadznieku. Viņa ir burvīga sieviete, divu pieaugušu bērnu mamma un dubultvecmāmiņa. Trīspadsmit gadus viņa ir dziedājusi tautas korī «Rojā». No saldumiem viņai vislabāk garšo «Vāverīte». Viņai ir padomā izdarīt vēl šo to dundadznieku un pašas labā. Viņa zina, kāda nozīme ir veiksmei, svētībai un labestībai.

Viņa — *Drosma Greiško* — Dundagas centrā nolaistu garāžu vietā ir uzbūrusi savu sappu namiņu, kur zem viena jumta sadzīvo aptieka un saldumu veikals.

Vilcieni, zivis, kalni un lejas

Neatkarības sākumlaikos Drosma izmēģināja laimi uzņēmējdarbībā. «Toreiz varēja ielekt jebkurā vilcienā. Tagad vairs nevar nevienā. Mans sākuma kapitāls bija pajas nauda. Ar vīru un bijušo klasesbiedreni nodibinājām individuālo uzņēmumu Mērsragā. No Liepājas vedām zivis, caurām naktīm pildījām kārbās lašus un mencu aknas. Bet draudzene neizturēja pārbaudījumu ar naudu. Izsīka arī Krievijas noieta tirgus. Pazaudējām daudz naudas.

Uzņēmējam tā gadās — te augšā, te lejā. Atguvu vectēva īpašumus, sāku ņemties ar mežiem. Piedalījies izsolēs. Naudu ieguldīju dažos nekustamos īpašumos Rojā. Iedomājos, ka Dundagā vajadzētu

atvērt aptieku.»

Drosma joprojām ir gatava strādāt jebkuru darbu. Bet ar zivīm gan vairs negribētu...

Sappi un īstenība

Mans jautājums, kāpēc blakus ir tieši aptieka un saldumu veikals, Drosmu nedaudz samulsina. Tad viņa smaidīdama paskaidro: «Atceros, kā pati pirkto zāles. Sappos vienmēr tās gatavoju. Un saldumu mums vienmēr pietrūka, jo ģimenē bijām seši bērni. Tagad vēlējos, lai ikviens dundadznieks varētu nopirkt kaut nedaudz konfekšu.

Vēl es bērībā gribēju kļūt par skolotāju. Skolotājām taču pirmajā septembrī nes ziedus! Pēc Rīgas kooperatīvā tirdzniecības tehnikuma beigšanas es pat iestājos LU Fi-

loloģijas fakultātē. Bet es nespētu skolā strādāt. Esmu pārāk labsirdīga, arī alga mani neapmierinātu.

Pati savu aptieku un saldumu veikaliņu, kur var nopirkt arī ziedus, sauca par sappu namiņu. Augstāvē vēl vajadzētu iekārtot frizētavu.

Domāju, ka viss notiek, kā tam jānotiek, tikai katrai lietai ir savs laiks.»

Atbalsts un gremdēšana

Vai mazajā un vidējā biznesā iespējams sekmīgi saimniekot un reizē būt kristālgodīgam pret Latvijas valsti? Drosma nevairās šī ķecerīgā jautājuma: «Es maksāju nodokļus. Bet neviens mazais uzņēmējs nespēj būt pilnīgi godīgs un tomēr sekmīgi attīstīt savu veikalu. Man ir tirgotāja daba, piecpadsmit gadus esmu strādājusi tirdzniecībā padomju laikos. Man patīk stāvēt aiz letes un piedāvāt preces. Man patīk vadīt darbu. Bet tam nav nozīmes bez naudas. Ir jāpārvar milzu šķēršļi, jau uzņēmumu dibinot, no bankām nevar dabūt aizņēmumus ar pieņemamiem nosacījumiem utt. Cita lieta, ja ir pazišanās, kā tagad saka — lobēšana, un tā ir visos li-

Daces Biezbārdes foto

meņos. Šķiet, valsts vēlas, lai mazie uzņēmumi iznīktu.

Dundagas pašvaldība ir atsaucīga. Laicāna lielākā vērtība ir tā, ka viņš ir labs un atsaucīgs cilvēks. Varētu tikai būt stingrāks pret savējiem.»

Vislabākā «slēptā reklāma»

Svētdienās Drosma apmeklē dievkalpojumu Rojās luteriskajā baznīcā, tur arī ir kristīta un iesvētīta. Tas viņas dzīvē ir svarīgi, bet galvenais ir tas, ka viņa cenšas dzīvot saskaņā ar sevi. «Mums trūkst ticības un bijības. Ja cilvēki bitos sodo, tad viņi nesagādātu citiem

ciešanas. Uzņēmējs nedrīkst darbiniekus strādāt par grašiem. Un katram jātic savai veiksmei un svētībai.»

Dundadznieku acu priekšā stipri nolaista vieta kļuvusi par acij tīkamu. «Ja esi saimnieks, tad tev pie mājas neaugs nezāles.» Drosma saka, un tam var tikai piekrist. Jauka gaisotne valda arī namiņa iekšpusē. Tikama vide un laipna apkalpošana ir vislabākā «slēptā reklāma», ko ikviens vēlamies sastapt daudz biežāk.

Lai veiksmē un svētība Drosmu Greiško pavada arī turpmāk!

Alnis Auziņš

Par zaļu pat vēl zaļāks

Desmitos iesvēta vidusskolā

Divdesmit otrajā novembrī mūs, desmitklasniekus, uzņēma vidusskolā. Līdz tam, izpildot vienpadsmito uzdevumu, bijām uzzīmējuši audzinātājas Sandras Salcevičas portretu.

Vispirms vienpadsmitie mums lika sadalīties komandās. Četrās tā saucamās darbnīcās mūs saposa. *Fizikas kabinetā* no stieplēm, maišiniem un avīzes gabaliņiem mums darināja jaukas un amizantas rotaslietas — gredzenus, rokassprādzus un kaklarotas. Par apstiprinājumu, ka esam tur bijuši, ikvienam uz kakla vai sejas uzspieda zīmogu — un tā pēc katras darbnīcas. *Mājturības kabinetā* mums pasniedza krāsošanas mākslu. Tur notika trakas lietas — ar lūpu krāsu nozieda visu ģimī, uzacis — ar skropstu tušu, eleganti nokrāsoja nagus, un ne jau meitenēm vien! Cits citu ieraudzījuši, sākām smieties. Arī audzinātāji nācās tam visam iziet cauri. *Otrajā stāvā* bija iekārtota frizētava. Tur mums uztaisīja pirmklasīgas frizūras — daudzi no mums teica, ka gluži kā no modes skates. Pēdējā darbnīca atradās *trešajā stāvā*. Tur mūs apgērbā, par materiālu

izmantojot avīzi un izolācijas lenti. Tāda jocīga sajūta gan ir, kad ievista kā Ziemassvētku dāvanu.

Tad bija jāsadala pa pāriem un jāatrod skolā viens no čūskas iecienītajiem ēdieniem — žurciņa, taisnība, neista. Atradām. Bet vēl bija jādod zvērests! Mūsu klase devās uz zāli, ko bija iekārtojuši divpadsmitie. Vispirms mums bija jānodejo valsis. To mācēja tikai mūsu audzinātāja un klasesbiedrs Toms, pārējie centās dejojot kaut ko līdzīgu balles dejai. Tad parādījās zvērinātie, prokurors, advokāts un tiesneši. Nokļuvām tiesas zālē. Tiesnese Diāna bija ļoti bargā. Pēc katra solījuma viņa lika *pumpēties*. Dodot zvērestu, mums bija jānometas ceļos. Par šīm mocībām saņēmām milzu turzu ar vafelēm. Kad zvērestu bijām nodevuši un augstā tiesa izgājusi, mums vajadzēja gulēt uz grīdas. Pēc tam varējām saņemt *pasī*, kas apstiprināja, ka esam uzņēmti vidusskolā.

Cerams, ka nākamgad sarīkosim tikpat labu uzņemšanu kā šogad vienpadsmitie un divpadsmitie.

Ieva Auziņa

«Erudīts — 2002» Dundagā

Bieži dzird sakām: «Tu gan esi erudīts cilvēks, tev vajadzētu piedalīties erudītu konkursā.» *Svešvārdu vārdnīca* skaidro: «Erudīts ir cilvēks, kam ir dziļas, vispusīgas, teicamas zināšanas kādās zinātnes, mākslas u.tml. nozarē.» Šogad konkurss «Erudīts — 2002» notika 22. novembrī Dundagas pili, jo pērn Rojā mūsējie izcīnīja pirmo vietu.

Mēs, seši Dundagas vidusskolas erudīti — Jurgis, Toms, Reinis, Līga, Kristīne O., un Eva — bijām pilnīgi patstāvīgi gatavojušies, tāpēc nedaudz baidījāmies. Pirmajā uzdevumā komandu kapteiņi izvēlējās divas aplokšnes. Pirmajā bija kāda Dundagas ievērojama objekta fotogrāfija, otrajā — jautājums par kādu ievērojamu, ar Dundagu saistītu cilvēku. Tad vajadzēja pazīt slavenus cilvēkus videoklipā «Welcome to Latvia» un Aspaziju, A. Čaku, Z. A. Meierovicu, E. Repši pēc laikabiedru un pašu teiktā un kāda šos cilvēkus raksturojoša fakta, skaidrot svešvārdus, noteikt literāru daiļdarbu pēc dramatiskā kolektīva nospē-

lētas etīdes. Ceturtajā kārtā katrā komandā no politikas, vēstures, sporta, mākslas, ekonomikas un ģeogrāfijas jomas varēja izraudzīties sev tikamākos jautājumus.

Pavisam piedalījāmies deviņas komandas. Viserudītākie izrādījās Talsu 1. ģimnāzijas jaunieši, 2. vietā Talsu 2. vidusskola, trešie palikām mēs. Nācās uzklaušīt pārmetumus, ka mēs iepriekš esot zinājuši jautājumus, bet to apgalvoja tie, kas neprot zaudēt. Prezentācijā gan mēs izspēlējām, ka mēģinām no direktora uzzināt jautājumus un kā Zaļā jumprava iztraucē skolotāju ballīti pili. Visu pasākumu vadīja mīļi rūķīši, jo konkurss taču notika viņu mājās.

Dundagas erudītu vārdā saku milzu paldies oriģinālo un pilnīgi neticamo uzdevumu autoriem, direktoram Imantam Brusbārdim, skolotājām Ingai Leistmanei un Vairai Kamarai, sekretārei un visiem žūrijas locekļiem. Mums bija liels prieks piedalīties konkursā!

Eva Grīnberga

«5K» Talsos

30. novembrī Talsu bērnu un jauniešu centrā konferencēs «5K» dalībnieki meklēja atbildes uz jautājumiem «Kas es esmu?», «Kā es jutos?», «Kāpēc es tā jutos?», «Ko es vēlētos iegūt?» un «Ko es varu sniegt preti?».

Desmitiem jauniešu no rajona vidusskolām, jauniešu kubiem, kā arī skolotāji strādāja darba grupās. Mēs no Dundagas — Linda Vizuma, Eva Grīnberga un Toms Upners — izraudzījāmies «jauniešu izglītību». Spriedām par jēdzienu «izglītība», par jautājumiem «kas būtu jāmaina izglītības sistēmā?», «kādas sekas rada izglītības trūkums?» u.c. Ar savām atziņām iepazīstinājām citus. Pēc tam atkal darbojāmies grupās, no dažādiem materiāliem būvējot mājas. Mēs, dundadznieki, uzcelām Latvijas jauniešu zinību namu.

Šādas tikšanās ir nepieciešamas, jo rosina domāt tālāk.

Toms Upners,
10. a klases skolnieks

Raibs kā dzeņa vēders

Mākslas un mūzikas skolā

Esam čakli pastrādājuši, lai godam sagaidītu gadu miju.

Novembrī ar «Turības» starpniecību septiņpadsmit mākslas nodaļas audzēkņi darbi aizceļoja uz 9. gadskārtējo pasaules bērnu zīmējumu konkursu Japānā. Tajā pašā mēnesī 53 audzēkņu darbi piedalījās vizuālās mākslas izstādē — konkursā «Gaismas vizmā» Luda Bērziņa muzejā Jaundubultos. Pasākuma tēma — «Maska». Dundagas Mākslas un mūzikas skolai pasniedza diplomu par līdzdalību. Skolotāju un skolēnu veiksmīgo sadarbību apliecina balvas. Īpaši gribas uzteikt skolotāju Daces Čoderas un Ingas Grīsles un viņu audzēkņu panākumus, jo šīs pedagoģes skolā strādā nesen. Evita Feldentāle ieguva pirmo vietu par darba grafisko izpildījumu, Evita Tropiņa — diplomu kā jaunākā dalībniece. Atzinību izpelnījās Ilzes Iesalnieces, Raiņa Tapova, Andra Skarbinieka, Karīnas Dreikas, Beātes Liepiņas un Aigas Bāliņas darbi (sk. D. Čodera).

Dace Kinčiusa saņēma speciālbilvu par grafisko izpildījumu uz stikla, bet Edgars Eizenbergs — balvu un diplomu par masku, kas darināta no ādas (sk. I. Grīsele).

Jānis Baumanis ieguva diplomu un balvu par piedalīšanos, Līva Auziņa — speciālbilvu par veiksmī konkursā, Ilze Mūrniece — atzinību par piedalīšanos (sk. S. Dadze).

Visi dalībnieki īpašumā ieguva

skaistu nākamā gada kalendāru ar iepriekšējā gada laureāta darba reprodukciju.

Mūzikas nodaļas audzēkņi visu pusgadu cītīgi gatavojušies valsts kultūrizglītības centra konkursiem. Esam piedalījušies Alidas Vānes vokālistu konkursā Ventspilī. Oktobra sākumā skolā rīkojam mūzikas dienas (sk. Anita Krūmiņa), novembrī — latviešu tautas dziesmas pasākumu. 8. decembrī pirmo reizi pie mums dziedāja Ventspils Mūzikas skolas kora klases audzēkņi. Esam koncertējuši pagastā — 13. novembrī bērnodzāzā, 17. novembrī, atzīmējot valsts svētkus, Kaļķos un Vidālē. Žēl tikai, ka bija tik maz klausītāju, īpaši Vidālē.

18. decembrī visa Mākslas un mūzikas skola kopā jautri nosvinēja mācību pusgada noslēgumu. Mūzikas nodaļas audzēkņi iepriecināja ar Ziemassvētku koncertu, mākslas nodaļas audzēkņi — ar izstādi. Tie, kam labāk veicies, kas bija kuplinājuši pagasta pasākumus, saņēma atzinības rakstus. Bet Ziemassvētku vecītis bez dāvanas neatstāja nevienu. Ikdienā radušos kopības izjūtu vēl vairāk nostiprināja tas, ka šogad karnevālā ar maskām vajadzēja ierasties ne tikai mākslas, bet arī mūzikas nodaļas bērniem.

Linda Viksna,

Mākslas un mūzikas skolas direktore

Gleznas sadiedz pagastus

No 3. līdz 15. decembrim Dundagas pagasta bibliotēku greznoja pūņenieču Irmas Norenbergas un Mildas Paulīnas Šnikvaldes un deviņu Dundagas vidusskolas amatu mācības skolotājas Intas Kaudzes audzēkņu izšūto gleznu izstāde.

Dundagas pagasta padomes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns izstādes atklāšanā uzsvēra — kaimiņu pagastu sadarbību tagad papildina gleznu izstāde. Iecere radusies Dundagas bibliotēkas vadītājai Rutai Emerbergai sadarbībā ar Pūņu kolēģi Gunu Smildzaini. Dundagas bibliotēkas izstāžu zāle ir kā radīta šādiem pasākumiem.

Izšuvumi klājdūrienu tehnikā, ar diegim pilnībā nosedzot auduma pamatni, prasa milzu pacietību. Irma Norenberga, sirds darbam veltot dažas stundas dienā, izšuj vienu divus kvadrātcentimetrus, bet gadā — vidēji vienu gleznu. Mākslinieki šos

darbus pielīdzinājuši punktteida glezniecības smalkumiem. Darba tēmu autore noskata kādā attēlā, bet krāsu salikumu izraugās pati. Vēl vecajā gadā Irma Norenberga ieceļējusi izšūt Dundagas pils un reizē savas dzimtas Limbužu muižas ģerboni — Irmas kundzes vecāamma esot bijusi barona Firksa meita.

Trīspadsmit Irmas Norenbergas gleznas, pārsvarā dažādas Latvijas ainavas, papildina septiņi Mildas Paulīnas Šnikvaldes darbi — lielākoties *Daumantu* māja un tās apkārtnē. Paulīna Šnikvalde, invalide kopš bērnības, no mazotnes piepildījumu radusi rokdarbos. Paulīnas tante nolēmusi atstāt par sevi pieņemtu radu bērniem, tāpēc glezniņās iešūti veltījumi. No darbiem izstaro pasaku pasaulei tuvs mīļums — kā no *mierlaiku* bērnu grāmatu ilustrācijām.

Alnis Auziņš

Labu darot, nav jālūkojas,

ko teiks ļaudis.

(Rainis.)

Paldies Gintam Bērentam, Sandim Hermanim, Normundam Bullēnam, Gatim Rallem, Maratam Gaļiaskarovam, Artim Jāvaldam, Māritei Župei, Ilzei Driekai, Ilzei Bāliņai, Irinai Ģigulei par palīdzību!

Bērnodzāzā «Kurzemīte» kolektīvs

.. un nav svarīgi, lietus,

dubļi vai sniegs,

Zeme melna un tērpusies baltā segā.

Tie ir citi ceļi,

pa kuriem brīnumi nāk.

Tās ir citas svēcītes,

no kurām dvēsele sprēgā!

(M. Laukmane.)

Gaišas domas un sapņus Jaunajā gadā!

«Kurzemītes» mazie un lielie

Vecgada skrējieni

Arī šogad gribu iekustināt dundadzniekus. Skriesim apkārt Dundagas diķim, noietīsim vecā gada sārņus! Ieelposim ozolu gaisu dziļāk, lēni skrienot vai raiti soļojot. Mēģināsim televizoru, datoru un sēdošā darba ikdienai pretī likt kustības!

Vēlu visiem veselību, darba prieku un laiku!

Tiekamies 31. decembrī pulksten 14 pils pagalmā. Distances garums pēc izvēle. Gaidīšu!

Aina

Turpmāk dzīves ziņas kā līdz šim npublicēsim. Lūdzam visus, kas vēlas kādu apsveikt jubilejā, ziņot par bērnu dzimšanu, izteikt līdzjutību, kā arī publicēt citus prievātludinājumus, līdz mēneša 20. datumam tos iesniegt redakcijā pagasta bibliotēkā. Maksa — 0,5 santīmi par rakstu zīmi.

Dundagas baptistu baznīcā 23. decembrī pulksten 13 svētdienskolas Ziemassvētku dievkalpojums.

Aicinām visus bērnus un pieaugušos pie svētku eglītes!

25. decembrī pulksten 14 Ziemassvētku dievkalpojums.

Svētdien, 30. decembrī, pulksten 11 dievkalpojums.

Dundagas luterāņu baznīcā Ziemassvētku dievkalpojumi 24. decembrī pulksten 19.30 un 25. decembrī pulksten 17.30.

Atkal sirdij atnāk,
Kad sāk pārslot sniegs,
Ziemassvētku gaisma,
Klusais zvaigžņu prieks.
(K. Skalbe.)

PKS Dundaga valde sveic visus sadarbības partnerus Ziemassvētkos un Jaunajā gadā!

Ar deputātu Gunti Pirvitu iespējams aprunāties par pagasta problēmām sestdienās no pulksten 10 līdz 11 E. Dinsberga ielā 1, vēlams iepriekš piezvanīt pa tālr. 6544294.

«Dundadznieks» nr. 2
2001. gada decembris.

Dundagas pagasta padomes izdevums, iznāk reizi mēnesī.

Redakcijas adrese: Dundagas pagasta bibliotēka, Talsu ielā 7, Dundaga, LV 3270.

Redkolēģija: Gunta Abaja, Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: mob. 9162130, darbā 42331, epasts: alnis@dundaga.lv), Rudīte Balķīte, Imants Brusbārdis, Dace Čodera, Gunārs Laicāns, Aivars Miška, Alanda Pūliņa, Dace Rumpe.

Publicētie materiāli ne vienmēr pauž redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos sniegušā amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijas — arī intervējama. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznieku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā.
Metiens: 500 eks.

«Mēs katrs esam zieds!»

«Te jau viss Dundagas rokdarbnieču zieds!» es sacīju, pārsteigts par krāšņo izstādi — pārdošanu pili 11. decembrī. «Mēs katrs esam zieds!» atbildēja viena no divdesmit astoņām dalībniecēm, pensionētā skolotāj Vilma Metena.

Taisnības labad jāteic, ka nedrīkst lietot tikai sieviešu dzimti, jo izstādi pušķoja Bērtulsona kunga segas, spilveni un pinumi. Jā, Volde māru dienā pils zālē bija jauki —

segas un sedziņas, tamborējumi un adījumi, pinumi un ādas darinājumi, piparmētru un kumelīšu tēja, klusināta Ziemassvētku mūzika, plēdas un kļiņģeris. Un kur nu vēl floristikas kursu apmeklētāju meistardarbiņi no čiekuriem, sausiem augiem un pat citrona šķēlītēm!

Lai šogad aizsāktā tradīcija nākotnē turpinās!

A. A.